

Giftbehandlade fångstfällor för granbarkborrar

Det här är en fångstfälla för granbarkborrar. Fällan är behandlad med insektsgift och bör inte vidröras under tiden som giftet är verksamt vilket är under 10-12 veckor från det att fällan behandlats. Därefter är fångstfällan ofarlig. Det är ingen risk att vistas i närheten av dessa fångstfällor.

Efter stormarna Gudrun och Per har antalet granbarkborrar i skogarna i södra Sverige ökat enormt. Normalt sett håller granbarkborrarna sig till vindfällan men nu är de så många att de börjat angripa även friska träd. Därför har Jordbruksverket beviljat dispens för att bekämpa granbarkborrarna med insektsgifter.

Bekämpningen sker genom att man lägger ut fångstvirkesfällor. I anslutning till fällorna läggs en påse med feromoner som är ett ämne som lockar till sig granbarkborrarna. Fällorna är även behandlade med insektsgifter så när granbarkborrarna börjar gnaga i barken så dör dem.

Alla fångstfällor som läggs ut i skogen ska märkas ut med ett anslag så att man kan se att de är behandlade med gift. Den som kommit i kontakt med giftet bör om möjligt genast tvätta händerna. Bekämpningsmedlen som används kan orsaka hudallergier, vara kraftigt hudirriterande och ge stickningar och domningar i huden.

MER INFORMATION FINNS PÅ WWW.SKOGSSTYRELSEN.SE/BARKBORRE

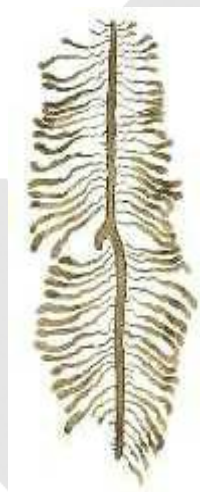
Hur är det möjligt att en sådan liten gynnare som granbarkborren kan döda stora träd?

Granbarkborren är en ca 4-5 mm lång skalbagge. Den finns i hela landet och lever på gran. På våren startar granbarkborrarnas svärmning. De söker då lämpligt material att föröka sig i. Bäst är vindfällan där virket ännu inte har torkat, kvarlämnat virke och försvagade träd i solvarma lägen. Det är därför som det är viktigt att skogsägarna tar hand om sina vindfällan och transporterar virket ut ur skogen så fort de kan.

Granbarkborre, *Ips typographus*

Hannarna borrar in sig och anlägger en parningskammare under barken. Ingångshålet är ca 2-3 mm stort, och avslöjas av brunt bormjöl eller av rinnande kåda. Genom att ge ifrån sig doftsignaler, feromoner, så lockar hannarna till sig honor och andra hannar. Från parningskammaren gnager varje hona en modergång i stammens längdriktning. Utmed den ca 10 cm långa gångens sidor läggs äggen. När larverna kläcks gnager de varsin gång rakt ut från modergången och när de ombildats till nya granbarkborrar gnager de sig ut ur barken och söker upp nytt virke att föröka sig i.

Granbarkborrens gångsystem

Just området mellan ved och bark är livsviktigt för träden eftersom det är där som vatten- och näringstransporten sker. Om massor av granbarkborrar angriper ett och samma träd kan trädet snabbt förlora växtkraft vilket man ser på att barken blir bruna och börjar trilla av. Så småningom dör trädet.

Illustratör: Martin Holmer

TIPS!

Vill ni fånga granbarkborrar så lägg ut en granstock som är 1-2 m lång och 15-20 cm i topp. Lägg stocken i ett solbelyst läge i närheten av där det finns eller har funnits färskavindfällda granar. Innan skolavslutningen undersöker ni barken på stocken för att se om det finns några larver (små vita ägg) som kommer att utvecklas till granbarkborrar längre fram i sommar.

MER INFORMATION FINNS PÅ WWW.SKOGSSTYRELSEN.SE/BARKBORRE